

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

SPRENDIMAS

DĖL ATSISAKYMO NAGRINĖTI PRAŠYMĄ NR. 1A-135/2021

2022 m. sausio 19 d. Nr. KT9-A-S9/2022

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Gintaro Godos, Vytauto Greičiaus, Danutės Jočienės, Giedrės Lastauskienės, Vytauto Mizaro, Algio Norkūno, Daivos Petrylaitės, Janinos Stripeikienės,
sekretoriaujant Vaivai Matuzaitei,

Konstitucinio Teismo tvarkomajame posėdyje apsvaustė pareiškėjo [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-135/2021.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

1. Pareiškėjas prašo ištirti, ar Lietuvos Respublikos Konstitucijos 30 straipsnio 2 daliai neprieštarauja Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo (2007 m. gegužės 17 d. redakcija) (toliau – Įstatymas) 15 straipsnio 3 dalis, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 23 d. nutarimu Nr. 795 „Dėl Eismo įvykio metu padarytos žalos administravimo ir draudimo išmokos mokėjimo taisyklių ir indeksuotų draudimo sumų dydžių patvirtinimo“ patvirtintų Eismo įvykio metu padarytos žalos administravimo ir draudimo išmokos mokėjimo taisyklių (2018 m. spalio 24 d. redakcija) (toliau – Taisyklės) 13, 15 punktai tiek, kiek, pasak pareiškėjo, juose nėra nustatyta, kad tais atvejais, kai nukentėjęs trečiasis asmuo pats suremontuoja per eismo įvykį sugadintą transporto priemonę, net jei savarankiško remonto metu nebuvo atkurta sugadintos transporto priemonės ar jos dalių ir (ar) dalių rinkos vertė iki eismo įvykio, turėtų būti atlyginamos tik faktiškai nukentėjusio trečiojo asmens patirtos remonto išlaidos.

2. Kauno apylinkės teismas 2020 m. gruodžio 10 d. sprendimu ieškovės akcinės draudimo bendrovės ieškinį tenkino ir priteisė iš pareiškėjo žalos atlyginimą. Įvertinęs visus byloje surinktus

įrodymus, Kauno apylinkės teismas šiame sprendime pripažino, kad ieškovė turi teisę reikalauti, kad sumokėtas dėl padarytos žalos sumas gražintų pareiškėjas, kaip atsakingas už žalos padarymą asmuo, nustačius byloje Įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 4 punkto taikymo būtinąją sąlygą – pasišalinimo iš eismo įvykio vietos faktą, taip pat ieškovei įrodžius kitas civilinės atsakomybės sąlygas (pareiškėjo neteisėtus veiksmus, žalą ir priežastinį ryšį) bei žalos dydį. Pareiškėjas, nesutikdamas su nustatytos žalos dydžiu, Kauno apylinkės teismo 2020 m. gruodžio 10 d. sprendimą apskundė Kauno apygardos teismui, kuris 2021 m. balandžio 14 d. nutartimi pareiškėjo apeliacinio skundo netenkino ir pirmosios instancijos teismo sprendimą paliko nepakeistą. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2021 m. liepos 21 d. galutine ir neskundžiama nutartimi atsisakė priimti pareiškėjo kasacinį skundą.

3. Pareiškėjo prašymas Konstituciniam Teismui registruotu paštu išsiųstas 2021 m. lapkričio 20 d., Konstituciniame Teisme gautas 2021 m. lapkričio 23 d.

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

4. Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalyje (2019 m. kovo 21 d. redakcija) nustatyta, kad kiekvienas asmuo turi teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų aktų, jeigu jų pagrindu priimtas sprendimas pažeidė šio asmens konstitucines teises ar laisves ir šis asmuo išnaudojo visas teisinės gynybos priemones.

5. Kaip minėta, pareiškėjas prašo ištirti, ar Konstitucijos 30 straipsnio 2 daliai neprieštarauja Įstatymo 15 straipsnio „Žalos nustatymas“ 3 dalis, Taisyklių 13, 15 punktai tiek, kiek nurodyta pareiškėjo.

5.1. Pareiškėjas savo poziciją dėl ginčijamo teisinio reguliavimo atitikties Konstitucijai iš esmės grindžia tuo, kad, pasak jo, teismai nepagrįstai įvertino eismo įvykio metu jo padarytos žalos dydį. Pareiškėjo vertinimu, nustatę faktą, kad transporto priemonė buvo remontuojama, teismai turėjo vertinti ne nepriklausomų ekspertų ataskaitą, kurioje nustatyta transporto priemonės atkuriamoji vertė, bet realias nukentėjusio trečiojo asmens patirtas transporto priemonės remonto išlaidas. Pareiškėjo nuomone, teismams netinkamai taikant ginčijamą teisinį reguliavimą, nukentėjusiam trečiajam asmeniui leidžiama piktnaudžiauti teise į žalos atlyginimą.

5.2. Pažymėtina, kad Taisyklių 6 punkte (2018 m. spalio 24 d. redakcija) nustatyta, kad eismo įvykio metu padarytos žalos dydis ir nukentėjusiems tretiesiems asmenims mokėtinos draudimo išmokos dydis nustatomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, Įstatymu, kitų teisės aktų nuostatomis ir atsižvelgiant į eismo įvykio dalyvių kaltės laipsnį dėl eismo įvykio, draudimo įmonės, apdraudusios atsakingo už padarytą žalą asmens civilinę atsakomybę, ar Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuro įgaliotų asmenų (paskirtų ekspertų) ataskaitas ar išvadas dėl žalos, nukentėjusio trečiojo asmens, apdraustojo pateiktus dokumentus dėl

žalos, eismo įvykio aplinkybių ir eismo įvykio dalyvių atsakomybės, kitų Taisyklėse nurodytų asmenų pateiktus dokumentus, leidžiančius nustatyti eismo įvykio aplinkybes ir padarytos žalos dydį.

Šio prašymo kontekste pažymėtina, kad Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra konstatavęs, kad tiek Įstatymas, tiek Taisyklės suponuoja, kad dėl eismo įvykio padaryta žala dėl transporto priemonės sugadinimo apima išlaidas, būtinas sugadintam turtui ar jo dalių ir (ar) dalių rinkos vertei iki eismo įvykio atkurti; tuo atveju, jei transporto priemonė buvo remontuojama, žalos atlyginimo dydis nustatomas pagal faktiškai turėtas išlaidas, o jei neremontuojama, – apskaičiuojamas pagal būtinąsias remonto išlaidas; toks žalos dėl turto sugadinimo aiškinimas atitinka Civilinio kodekso 6.249 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą žalos sampratą; žala dėl transporto priemonės sugadinimo turi apimti išlaidas dėl tokių detalių ir dalių, kurios leistų naudoti transporto priemonę pagal jos paskirtį atitinkant techninius reikalavimus, kaip ji buvo naudojama iki įvykio (žr., pvz., 2019 m. liepos 5 d. nutartį civilinėje byloje Nr. e3K-3-240-1075/2019).

Pažymėtina, kad Kauno apylinkės teismas 2020 m. gruodžio 10 d. sprendime, Kauno apygardos teismas 2021 m. balandžio 14 d. nutartyje, įvertinę visus byloje surinktus įrodymus, pripažino, kad pareiškėjas neįrodė, jog nustatytos transporto priemonės atkūrimo išlaidos yra nepagrįstos. Remdamasis kasacinio teismo praktika, Kauno apygardos teismas konstatavo, kad aplinkybė, jog nukentėjęs trečiasis asmuo transporto priemonės detalių nekeitė, o atliko tik remonto darbus, neturi reikšmės nustatant realų žalos dydį; nukentėjusiam trečiajam asmeniui nėra nustatytas terminas, kada jis turi pasikeisti sugadintas automobilio detales, jis gali tą padaryti ir vėliau, jo teisė gauti žalos atlyginimą nuo atliktų darbų fakto nepriklauso.

5.3. Įvertinus pareiškėjo prašymo turinį, konstatuotina, kad pareiškėjas, ginčydamas Įstatymo 15 straipsnio 3 dalies, Taisyklių 13, 15 punktų tiek, kiek jo nurodyta, atitiktį Konstitucijai, iš esmės nesutinka su Kauno apylinkės teismo 2020 m. gruodžio 10 d. sprendimu, Kauno apygardos teismo 2021 m. balandžio 14 d. nutartimi ir juose pateiktu bylos aplinkybių teisiniu vertinimu, taip pat su ginčijamo teisinio reguliavimo taikymu teismų praktikoje, t. y. *inter alia* tuo, kad, teismų vertinimu, eismo įvykio padaryta žala dėl transporto priemonės sugadinimo apima išlaidas, būtinas sugadintam turtui ar jo detalių ir (ar) dalių rinkos vertei iki eismo įvykio atkurti; aplinkybė, kad nukentėjęs trečiasis asmuo transporto priemonės detalių nekeitė, o atliko tik remonto darbus, neturi reikšmės nustatant realų žalos dydį.

Vadinasi, pareiškėjas kelia ne Įstatymo 15 straipsnio 3 dalies, Taisyklių 13, 15 punktų tiek, kiek nurodyta pareiškėjo, atitikties Konstitucijai klausimą, o ginčija teismų sprendimus ir kelia juose pateiktą ginčijamo teisinio reguliavimo taikymo teismų praktikoje klausimą.

5.4. Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad pagal Konstituciją jis neturi įgaliojimų peržiūrėti teismų išnagrinėtų bylų ir panaikinti (pakeisti) teismų sprendimų (*inter alia* 2019 m. lapkričio 12 d. sprendimas Nr. KT45-A-S32/2019, 2020 m. vasario 5 d. sprendimas

Nr. KT21-A-S21/2020, 2020 m. balandžio 29 d. sprendimas Nr. KT84-A-S79/2020); pagal Konstituciją Konstitucinis Teismas taip pat nesprenžia teisės aktų taikymo klausimų (*inter alia* 2020 m. lapkričio 6 d. sprendimas Nr. KT188-A-S173/2020, 2021 m. birželio 3 d. sprendimas Nr. KT89-A-S81/2021); teisės taikymo klausimus sprendžia institucija, turinti įgaliojimus taikyti teisės aktus; įstatymų leidėjo neišspręsti teisės taikymo klausimai yra teismų praktikos dalykas (*inter alia* 2020 m. balandžio 29 d. sprendimas Nr. KT80-A-S75/2020, 2021 m. liepos 1 d. sprendimas Nr. KT121-A-S112/2021). Prašymai išspręsti tokius klausimus yra nežinybingi Konstituciniam Teismui.

5.5. Vadinas, pareiškėjo prašymas yra nežinybingas Konstituciniam Teismui.

6. Pagal Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 2 punktą Konstitucinis Teismas savo sprendimu atsisako nagrinėti prašymą, jeigu jo nagrinėjimas yra nežinybingas Konstituciniam Teismui.

7. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad yra pagrindas atsisakyti priimti nagrinėti pareiškėjo prašymą.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 22 straipsnio 3, 4 dalimis, 25 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 28 straipsniu, 69 straipsnio 1 dalies 2 punktu, 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nusprendžia:

Atsisakyti nagrinėti pareiškėjo [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-135/2021.

Šis Konstitucinio Teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Konstitucinio Teismo teisėjai

Gintaras Goda

Vytautas Greičius

Danutė Jočienė

Giedrė Lastauskienė

Vytautas Mizaras

Algis Norkūnas

Daiva Petrylaitė

Janina Stripeikienė